

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Decimatertia. Omnia, quæ tàm Gentiles, quàm Iudæi, & Hæretici
aduersus integerrimam Mariæ virginitatem obiectant, inania, & futilia esse
commonstrantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

exhibet clientelam, attrectat, amplectitur, iungit oscula, porrigit mammam: totum negotium plenum gaudio, nullus dolor, nulla naturæ contumelia in puerperio, hæc apud Cyprianum, nihil sanè communè cum cæteris mulieribus habuit, ut non sicut illæ, peccati pœna ita exposcente, cum dolore pareret, vel quæ partum sequuntur, experiretur molestias lassitudinis: hinc. & S. Zeno Episcopus Veronensis de his agens, hæc ait: Non mater eius, tanti partus pondere exhausta, totis pallens iacuit resoluta visceribus: non filius matris, aut suis est vllis sordibus delibutus; neque enim reuera aliquid circa se habere posset immundum, qui humani generis peccata, sordes, & maculas venerat mundaturus: denique purgationes, quæ sunt tarditate periculosæ, nullo puerum maternorum viscerum, secutæ sunt damno; nulla adhibita rudifera, sucto more, fomenta, neque enim fratres, his poterat indigere, quæ accipere in uterum meruerat animarum omnium Saluatorem. Hæc ille. Quæ autem mox subdit de pœna incredulæ obstetricis, & sospitate eidem restituta; haud dubium ex apocryphis est mutuatus, sic enim ait: Maria incorrupta concepit, post conceptum Virgo peperit, & post partum virgo permansit. Obstetricis incredulæ periclitantis enixa in testimonium reperta eiusdem esse virginittatis, incenditur manus, qua tacto infante, statim edax illa flamma sopitur: sicque illa medica feliciter curiosa, dum admirata mulierem virginem, admirata infantem Deum, ingenti gaudio exultans, quæ curatum venerat, curata recessit. hæcenus Zeno; sed non aliunde, ut diximus, quàm ab apocryphis accepta. Refelluntur, prædicta de obstetricis obsequio ex his, quæ Athanasius scribit his verbis? Quæ sine dolore aliquo mater fuit, eadem & obstetricis munere sancta est, cum à nulla muliere didicisset: non enim permisit quemquam impatis manibus attrectare partum ab omni labe purum: illa per se

Apud Cypri.
de ape. card.
in nat. Christi.

S. Zen. Epif.
ser. 6. de
601.

adibam. ser.
de natin.
Christi apud
Xip. 10. 3.

cum, qui ab ipsa, & pro ipsa genitus est, suscepit, pannis inuoluit, & in præsepio reclinauit, cui sit honor, & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

HOMILIA XIII.

Omnia, quæ tam Gentiles, quàm Iudæi, & Hæretici aduersus integerrimam Mariæ Virginitatem obiecerant, inania, & fatilia esse demonstrantur.

VM D. Ildelphonus in li. D. Ildelphi de perpetua Virginitate Mariæ, & eius partitione c. 1. dicat: Pro ea contra hæreticam prauitatem dimicare, ac vincere, opus est Spiritus sancti, qui eam obumbravit, ut sine coitu viri, & sine vlla corruptione Deum, & hominem pareret, virgoque semper maneret. Iam licet mihi (quamquam non nihil concionatorij muneris limites transilire videar) ut qui hucusque diuini Spiritus (ut agitor) fauente aura, quibus potui argumentis, & monumentis perpetuam Dominæ meæ Deiparæ Mariæ virginittatem constabiliui, eandem ab Hæreticorum calumniis, & cauillis nunc acerrime vindicem, Impudentissimi Hæretici vehementer in illam debacchati sunt, diuersimode tamen; nam Ebionitæ (teste Diuo Clemente lib. 6. constit. cap. 6.) & D. Clemente Corinthus, & Carpocrates (ut referunt Corinthum, Diuus Irenæus cap. 26. & Tertull. lib. de Carpocrate præf. hæreticorum cap. 38.) in ea sacrile. D. Irenæus. ga fuerunt sententia, ut dicerent, Virginitatem concepisse ex Iosepho, quem putabant esse verum patrem Christi Domini. Alij verò, ut Iouiniani (auctore Diuo Augustino lib. de hæresibus cap. D. August. 82 & lib. 2. contra Iulianum, sedè in principio) & Gualterus cum multis eius Gualterum. assechs (ut scribit Tritthemius in Chron. anno

Molines, anno 1315.) Molineus, & Protestantes huius nostræ tempestatis affirmant, beatam Virginem in conceptione servasse virginitatem, illam tamen in partu amisisse. Alij tandem hæretici, quos vocant Antidicomarianitas, id est, Mariæ contrarij, (vt referunt D. Hieronymus contra Iovin. & D. Augustinus hæresi 84. & D. Hylarius Can. 1. in Matth.) affirmarunt, beatam Mariam virginitatem, tam in conceptione, quam in partu integram permanisse, postea tamen dicunt violatam fuisse per actus matrimoniales cum Iosepho. Adhæc hæretica deliramenta mouentur Primò, quia in sacra Scriptura sæpe dicuntur nonnulli fratres Christi: non ergo semper virgo seruauit virginitatem. quòd si respondeas cum Diuo Hieronymo contra Heluidium, & cum Diuo Augustino lib. 22. contra Faust. c. 35. fratres Domini, ita appellari propter sanguinis propinquitatem, non quia nati fuerint ex Maria: Contra obiciunt, quia si solutio hæc semel admittatur, nullus erit firmus locus sacre Scripturæ ad probandum aliquos fuisse veros fratres, quia quisque poterit dicere, ita appellari propter sanguinis propinquitatem, non quia ex eadem matre ortum habuerint: tum quia Diuus Matth. ca. 1. vocat Christum primogenitum Mariæ, habuit igitur alium secundogenitum, cum primum non nisi per relationem ad secundum dicatur. Quòd si eisdem aliter respondeas cum Epiphano hæresi 51. & Origene in Matth. 3. Oecumenio, & alijs Patribus Græcis: fratres Domini appellari eos, qui erant filij Ioseph ex alia vxore, quam antea habuerat, & ideo sicut Ioseph, secundum vulgi opinionem, erat pater Christi, sic filij Ioseph secundum eandem erant fratres Christi. Contra obiectant, quia in Euangelio assignatur manifestè alius pater fratrum Domini præter Ioseph: nam Iacobus minor, qui frater Domini dicitur, appellatur Iacobus Alphæi apud Marcum 3. & Lucam 6. v. bi etiam Iacobus maior dicitur Iacobus

Zebedæi: est autem euidentis sic appellari, quia ille filius erat Alphæi, iste Zebedæi: nam secundum phrasim sacre Scripturæ filius à nomine patris cognomen accipiebat, prout tunc moris erat, vt clare constat ex Machab. 1. vbi Alexander Philippi dicitur, quia filius Philippi erat. Ad hanc obiectionem ommissa secunda solutione admitto primam: ad impugnationem vero illius primam respondeo, quòd licet ex vi huius vocis, frater, non colligatur semper esse verum fratrem, colligitur tamen ex contextu, & ex alijs sacre Scripturæ locis, vbi id palam traditur. Ad secundam verò impugnationem respondeo, primogenitum dupliciter posse sumi positiuè, & negatiuè; positiuè quando dicit relationem ad secundogenitum; negatiuè verò, quando solum importat negationem prioris filij, sicut, quando in lege præcipiebatur offerri primogenitum, sine dubio comprehendebatur vnigenitus, alias nemo obligaretur ad offerendum vnigenitum, quousque nasceretur alius secundogenitus, quod est apertè falsum. Vel aliter dici potest Christus primogenitus, non respectu sequentium carnalium, cum nullum alium habuit, sed respectu adoptiuorum, licet enim vnicum Virgo in sanctissimo vtero genuerit, in eo tamen spiritualiter facta est mater magnæ multitudinis filiorum, quorum Christus est primogenitus. Ac tandem aliam D. Epiphanius hæresi 78. accipe acutâ intelligentiam in eo, quod dixit Euangelista filium suum significauit, ex Virgine secundum carnem genitum esse, in cognomine verò primogeniti, non amplius vocem suam apposuit, sed primogenitum solum: quasi diceret peperit filium suum Virgo, primogenitum verò æterni patris. Subiungit etiam idem S. Epiphanius duplicem aliam interpretationem, in hæc verba: Primogenitum, inquit, quoniam primogenitus est, priusquam essent creature, & primogenitus inter multos fratres, iuxta apostolum, non iuxta eum, qui est à Maria, velut alij sint ex ipsa, sed inter eos.

Machab. 2.

Epiphanius.

D. Epiphanius.

qui digni facti sunt accipere per ipsum adoptionem in filios,

Secundo: obijciunt hæretici duplicem locum sacre Scripturæ: primus est ille, quem ex veteri lege, Exod. 13. refert D. Lucas cap. 1. Omne masculinum adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur: vbi Israelitis præcipiebatur primogenita sua Deo consecrare, & D. Luc. indicat ibi, hoc præceptum etiam pertinere ad Christum, vt Mariæ primogenitum: ergo supponit illum aperuisse matris vuluam,

vnde D. Epiphanius hæresi 78. circa finem ait: Hic est, qui vere aperuit vterum matris: & Tertull. lib. de carne Christi circa finem: Imo inquit Paulum dixisse factum ex muliere, non, ex virgine, quia Christus egrediens ex vtero adaperuit eius vuluam antea clausam, vt in posterum non virgo potius, quàm mulier dicenda sit: vbi etiam ait, non est virgo à partu. & Greg. Niss. Chrysostr. & Amphilo- chus hom. de Purificatione, seu de occusu Domini, & D. Amb. lib. 2. in Luc. cap. de Circumc. & oblatione Salustioris, & Orig. ho. 14. in Luc. & alij, affirmant Christum nascendo matris vuluam aperuisse, idque singulare fuisse in Virgine, quod aliis mulieribus aperitur in conceptione, Mariæ verò solum in partu. Secundus locus est Matth. 1. Cum esset desponsata Mater Iesu Maria Ioseph, antequam conuenirent, inuentus est in vtero habens de Spiritu sancto: ergo supponit postea conuenturos, sicut enim de non cursuro, non dicitur antequam curreret, & de non pransuro, antequam pranderet, ita dici non potest de non conuenturis, antequam conuenirent, quod si respondeas cum Remigio, conuenire idem ibi significare, quod cohabitare in eadem domo, sicut D. Paulus accipit. 1. ad Corinth. 11. dum ait: Conuenientibus vobis in vnum, iam non est Dominicam carnem manducare, atque ideo cum dicitur: Antequam conuenirent, subintelligendum esse in ædes proprias Ioseph ad simul in eis cohabitandum; quam expositionem confirmat id quod Angelus dixit Ioseph: Noli timere

accipere Mariam coniugem tuam, hoc est: noli timere illam ducere in domum tuam: nam quantum ad matrimonij contractum, iam illam acceperat. Contra est, in quia Matthæus paulo post prædicta verba subdit: Non cognoscebat eam donec peperit filium suum; quibus aperte indicat post partum eam cognouisse, cum aduerbium donec ex proprietate sermonis significet determinatum tempus, quo expleto, fiat quod vsque ad illud tempus non fiebat. Nec iuvat responso Epiphaniij, hæresi 78. referentis verbum illud cognoscebat, non ad carnis, sed ad mentis cognitionem, quia, inquit, ante partum Ioseph non satis percipiebat dignitatem & excellentiam Virginis, quam tamen post partum melius cognouit, & ideo Euangelista dixit: non cognoscebat eam, donec peperit filium suum: hæc inquam responso non satisfacit, quia textui minime quadrat, vt facile patebit legenti; aperte enim ibi verbum cognoscebat significat carnis cognitionem, sicut Genesis 4. dum ait, quod Adam cognouit uxorem suam: & in hoc sensu communiter omnes Patres interpretantur verbum illud. Tum etiam impugnatur principalis huius obiectionis solutio, quia B. Virgo, & Ioseph ante conceptionem Christi habitabant in eadem domo; ergo verbum illud, antequam conuenirent &c. non potest ibi significare cohabitationem, sed congressum viri vsque. Consequentia, vt multis videtur, est euidentis, & illam docet expressè Diuus Chrysostr. homil. 4. in Matth. & D. Thom. 3. p. q. 29. art. 2. ad 2. & ratio à multis iudicatur moraliter euidentis, quia alias non fuisset satis prouisum famæ B. Virginis, nam quando sponsa cohabitans cum sponso concepit, conceptio merito iudicatur maritalis, ante cohabitationem autem semper est suspecta. & addit D. Thomas hanc sententiam esse magis consonam Euangelio, quia Matth. cap. 1. ait: Voluit oculi dimittere eam: ergo supponit iam ad cohabitationem fuisse antea admissam, nam (vt rectè dixit D. Ambros. lib. 2. in Luc.

Exod. 13.
Luc. 1.

D. Epiphanius.

Greg. Niss.

Chrysostr.

Amphilo-
chus.

D. Ambrosius.

Origenes.

Matth. 1.

1. Cor. 11.

D. Ambros. Lue. in principio) quam non accipit, nemo dimittit, & ideo qui volebat dimittere, satebatur acceptam. Ad hanc secundam hæreticorum obiectionem respondeo, primū locum D. Lucæ nihil vrgere, quia eius difficultas bifariam euanesceit: Primò dicendo, quod sicut claudere vuluam, in sacra Scriptura significat infæcundam & sterilem reddere feminam, vt patet ex Gen. 29. & 30. ex 1. Reg. cap. sic etiam è contrario, aperire vuluam significat fecundam reddere, seu fecunditatem illi cōferre. Secundò respondeo, ibi non esse sermonē de apertione vteri, sed de apertione effectū, hoc est, de egressu ab vtero materno: vnde quando apud Sanctos Patres reperitur, Christum aperuisse matris vuluam, nihil aliud intendunt dicere, quàm Christum ex clauso vtero matris prodixisse, non minus quàm si illum se ipsa aperuisset, sicut Matth. 3. dicitur: *Et ecce aperti sunt cæli, & vidit spiritum Dei descendentem, sicut columbam, & venientem super se.* ita enim verè Spiritus sanctus de cælo descendit, ac si verè aperuisset cœlos. Ita Christus tam verè de clauso vtero Virginis nascendo egressus est, ac si illum aperuisset. & Marc. 1. *Vidit cælos apertos,* non quod in cœlis apertio aliqua sit facta, sed quod de cœlis vox sit audita & Act. 7. *Video cælos apertos:* nimirum, quia Christum in cœlis existentem, sine impedimento videbat. & Marc. 7. *Aperit sunt aures eius,* quia vox iam audiebatur. vnde Hieronym. lib. 2. cont. Pelag. Solus, inquit, *Christus clausas portas vuluæ virginis aperuit, quæ tamen clausæ iugiter permanferant.* Nec alio modo intelligi potest aperuisse, & tamen clausas semper permanuisse, nisi, quia non verè aperuit, sed tamen verè exit, ac si aperuisset. sic quoque interpretatur Græcus auctor in Catena D. Thom. qui ait, vuluam virginalem naturaliter semper clausam fuisse, licet supernaturaliter illam Christus aperuerit, hoc est, per eam exierit iuxta Ezechielis vaticinium, *de porta orientali clausa, per quam solus princeps egreditur,* quæ nihilominus semper clausa permanet. Huc

etiam pertinet Ambrosij cōparatio ep. 11. vbi scribit Christum sic exiisse de vtero Virginis, sicut aquæ fluxerunt de petra. Constat igitur ex his, quæ sit vera intelligentia illius loci, necnon verborum Sanctorum Patrum.

Solum verò Tertullianum moderni omnes damnant asserentes, verba illius manifestam hæresim continere; verū ego existimo, quod licet verba, quæ de illo referuntur, simpliciter sumpta falsitatem præferant, si tamen ad scopum, ad quem illa dirigebar, respiciamus, nihil continent cōtra perpetuam Deiparæ virginitatem; intendit enim ibi probare cōtra Marcionem hæreticum, quod licet Maria esset Virgo, verè tamen peperit Christum. Vnde cum ait: *Non esse Virginem à partu,* solum vult, quod ab alio habet formaliter, quod sit Virgo, & ab alio quod sit mater: sicut enim Deus ab alia ratione formali habet, quod sit vnus, & ab alia quod sit trinus, licet alioquin re ipsa vtrumque sit; ita Deipara Maria per rationem formalem, per quam est mater, non est Virgo, nec per rationem formalem, per quam est Virgo, censenda est mater; à clausura enim virginea Virgo est, à conceptu vero & partu mater. Verè ergo ait Tertullianus, non esse dicendam virginem à partu in sensu explicato, seu à maternitate, sicut non est mater à virginitate: minimè igitur negat ille Mariam esse Virginem post partum, vt falsò quidam calumniantur, non attendentes ad intentum illius in eo capite.

Deinde tertio respondeo: *aperire vuluam,* secundum phrasin sacre Scripturæ nō significare re ipsa verè aperire, & clausuram dirumpere, sed nasci primum ante alios, quia qui primus nascitur, viam aliis post se nascituris aperire videtur (licet hoc de facto Deiparæ non contigerit) qui vnicum solum habuit filium; vnde masculus, qui post feminam nascebatur, etiam si primus masculus esset, non offerebatur in Templo, quia ille non iudicatur aperuisse vuluam, sed apertam inuenisse.

D. Ambros.

Num. 20.

Rupert. l. 2.
Abulens.
Lauscy.

Act. 3.

D. Hierony.
aduer. El-
uid. tom. 2.
Matth. 1.

Luca 2.

Ibid.

Ibid.
Matth. 2.

1. Cor. 14.

nisse. hanc expositionem sequuntur Ru-
pertus libr. 2. de Trinit. Abulensis cap. 13.
Exodi in princ. & Iansenius cap. 10. suæ
Concordiæ. Ad secundum verò locum:
*Antequam conuenirent, inuenta est in vtero
habens de Spiritu sancto: dico perperam he-
reticos, ex eo colligere postea cõuenisse;*
sicut enim ex verbis illis libri primi Re-
gum: *Heli iacebat in lecto suo, & oculi eius
saligauerant, nec poterant videre lucernam,
ante quam extingueretur: malè quis collig-
geret, quod extincta lucerna, cerneret, ita
certè ex illis verbis: Antequam conuenirent,
inuenta est in vtero habens de Spiritu sancto.
absurdissimè colligitur postea cõuenisse,
immò fortius innuunt non conuenisse,
post inuentam illam grauidam esse virtute
Spiritus Sancti; nam si antea Ioseph nõ
tetigerat Virginem, manifestissimū est
postea noluisse tangere, quam cognosce-
bat sacrarium Spiritus sancti, ac veram
sui creatoris matrem; vnde eleganter D.
Hieronymus huius doctrinæ non imme-
mor dixit: *Requiro, cur abstinnerit Ioseph
vsque ad partum diem: respondebit, quia An-
gelum audierat dicentem: quod in ea natum
est, de Spiritu sancto est. Qui ergo somnio tan-
tam credidit, vt uxorem non auderet tange-
re, postquam pastorū voce cognouerat, An-
gelum Domini venisse de cælo, & ad eos di-
xisse: Ecce euangelizo vobis gaudium magnū;
& Gloria in excelsis Deo: Simeonem iustum:
Nunc dimittis seruum tuum Domine: An-
nam prophetissam, Magos, stellam, angelos
viderat, qui, inquam, miracula tam a cognoue-
rat, Dei templum, Spiritus sancti sedem, Do-
mini sui matrem audebat attingere? hæc te-
nus D. Hieron. Deinde, quia aptè satis
conuenire potest accipi pro deductione a
domo paterna ad proprias aedes, & ad
conuictum, & familiaritatem; verè e-
nim dicuntur conuenire, qui simul viuūt
& conuersantur, in quo sensu D. Paulus
dixit: *Cum conuenitis, vnusquisque vestrum
psalmum habet: vnde sumpto vocabulo
conueniendi pro deducendi in propriam do-
mum, rectè colligitur, quod postquam Io-
seph cognouit eam concepit de Spiritu***

sancto, deduxit illā in domum propriam,
& cum ea ad communem mensam &
coniunctum conueniret. Nonnulli etiam
vt refert D. Thom. s. p. q. 28. art. 3. idem
verbum cognoscebat, cognitionem oculo-
rum significare existimauerunt, hoc sensu:
Non cognoscebat oculis Ioseph Virginis
vultum, donec peperit: nam quamdiu in
vtero Deum gestauit, tantum è vultu
splendorem emittebat, vt Ioseph ipsam
perspicuè intueri nequiret, quem in mo-
dum Israelitæ fulgidam Moysis faciem
intueri non valebant, vt Exod. 34. & 2. Exod. 34.
Cor. 3. memoriæ proditum est. Immò & 2. Cor. 3.
ipse D. Thom. ibidem hæc scribit: *Dicit D. Thom.
Chrysost. quod non cognouit eam Ioseph, ante-
quam peperit, cuius fuerit dignitatis: sed post-
quam peperit, sic cognouit eam, quia per ipsum
prolem speciosior & illustrior facta fuerat,
quam totus mundus.*

Tandem ad locum illum, quo Helui-
dius deceptus est: *Ioseph autem non cogno-
uit eam, donec peperit filium suum: dica-
ndum est per particulam illam, donec, non
affirmari aliquid, quod posteriori tem-
pore efficiendum sit, sed solum negati
effectum fuisse vsque ad illud tempus, vt
si quis dicat, antequam audirem factum,
iter arripui: non statim efficitur, quod
post arreptum iter, illud audierit; & in
Genesis dicitur, missum fuisse Coruum,
qui non reuertebatur, donec siccaretur aqua: Gen. 8.
& tamen constat postea non reuertum
fuisse, & quando siccare sunt aquæ: &
Dauid ait: *Sede à dextris meis, donec ponam
inimicos tuos scabellum pedum tuorum: vbi
non est sensus, quod postquam posuerit
inimicos sub pedibus, nõ debeat amplius
sedere ad dexteram; ad hunc modum et-
im ait Dominus per Isaiam iuxta versio-
nem LXX Interpretum: Ego sum, donec se-
nescatis: nunquid inferti poterit: ergo temp.
non erit Deus post illorum senectutem:
& si quis dixerit: maritus uxorem non
cognouit, donec mortua est, rectè collig-
get impius Heluidius: ergo post mortē
illā cognouit. sicut ergo si fortè Ioseph,
cum primum Virgo peperit, è vita discec-
-sisset,**

lisset, verè diceret Matthæus Ioseph, non cognoscebat eam, donec peperit, nec tamen villo modo sequeretur: ergo cognouit, postquã peperit, cum iam esset mortuus, ita quod mors in Iosepho effecisset, id Virginis admirabilem dignitatem, Iosephi que votum effecisse affirmamus, vt stupenda Virginis dignitas, & Iosephi votum omnem prohibuerit coniugalem accessum.

Tertio obiiciunt: quia, vel, corpus Christi in nouitate exiuit ex thalamo materno per claustrum virginalè, vel, non: si detur hoc secundum, Christus non fuit verè natus ex Maria: contra Symbol. Nicænum; de ratione enim natiuitatis humanæ est, quod sit per consuetum parientium locum; si verò detur primum: cõtra est, quia naturales viæ angustiores sunt, quàm vt intra se capere possint corpus pueri, ergo oportet, vt ipsæ dilatentur, & laxentur ad modum, quo os dilatari solet, vel corpus ipsum pueri comprimatur, & condensetur, vel partes ipsæ pueri inter sese penetrentur: quæ omnia habent manifestum inconueniens, & ex discursu, quem modo conficiã, constabit. Respondet Durand. 4. dist. 41. q. 6. n. 11. Christum non natum fuisse per naturalem locum sine eius corruptione, aut diuisione, sed solum per dilatationem partium diuina virtute factam, ad eum modum, quo secundum D. August. lib. 17. de Ciuit. Dei: Fœminæ parerent in statu innocentiæ sine dolore per solã dilatationem partium. Cõtra: quia Ezech. ait: *Porta hæc clausa erit, & non aperietur*: ergo nec per dilatationem, aut laxationem ad modum, quo os aperiri solet, aperta fuit, hoc enim esset verè aperiri, sicut & os verè dicitur illo modo aperiri. vnde Esychius homil. 1. de laud. Virg. dixit: *Nequaquam Rex gloriæ vincula virginis laxauit, aut dilatauit*: & Proclus Nicænus homil. de Christi Nat. in Concil. Ephes. tom. sexto, c. septimo. *Ita enim inquit, ex vtero est egressus, sicut per aurem ingressus, ita natus, sicut conceptus*: sed in conceptione nulla fuit dilatio partium

claustrum virginalis, vt fatetur ipse Durandus: ergo neque in partu. Tum quia: si partus Virginis futurus esset sicut in statu innocentia per solam partium dilatationem, non ita illum exaggeraret Concil. Tolet. 11. cum D. August. in epist. sua dicens: *Si haberet exemplum, non esset singulare; fateamur ergo Deum aliquid posse, quod nos fateamur inuestigare non posse*. Alij secundo (quos suppressis nominibus refert Durand. vbi supra) respondent Christum egressum fuisse in natiuitate, salua matris integritate, quia non transiuit per medium, sed de extremo ad extremum, ita vt prius esset in vtero, & postea extra vterum ex diuina virtute id operante. Sed contra est, quia in Concil. Ephesino, in confessione fidei in princip. dicitur, quod *Filius Dei natiuitatem nostram sustinuit, ex vulua homo de muliere procedens*. Et infra cap. 3. ait: *Verbum similiter, ac nos, hominem ex muliere processisse*: ergo sentit processisse per medium claustrum, aliàs non saluaretur in Christo perfecta & formalis ratio natiuitatis humanæ, neque in Virgine ratio formalis humani partus. Alij tertio respondent (vt refert Abulens. paradox. c. 64.) quod Christus exiuit per naturalem locum, salua matris virginitate, quia in egressu ex vtero illius non se habuit modo quantitatio, sed modo indiuisibili, ad eum modum, quo est in Eucharistia. Sed contra: tum, quia eo modo exiuit Christus ex Virgine, quo fuit in vtero: sed in vtero fuit modo quantitatio, ergo sic exiuit: tum, quia Patres communiter dicunt, Christum ita egressum fuisse ex vtero, sicut egressum ex sepulchro, & ingressus est ad discipulos ianuis clausis: tunc autem modo quantitatio existens exiuit, & intrauit: tum quia non tam mirabilis erit Natiuitas Christi, si modo indiuisibili existens ex vtero matris exierit, ac si modo quantitatio se habens, sine violatione claustrum virginalis egressus fuerit.

Alij quarto dicunt, Christum sine matris corruptione egressum fuisse ex eius vtero,

Durand.

August.

Ezech. 40.

Esychius.

Proclus Nicæ.

Durand.

Conc. Tolet.
D. August.

Durand.

Conc. Ephes.

vtero,

utero, quia diuina sua virtute ita coarctauit, & compressit corpus suum, ac in tam subtilem figuram redegit, vt sine vlla dilatatione, aut noua aperiitione claustrum virginalem per locum ordinariū exierit, in quo certum est dari naturalem aliquā aperiitionem etsi minimam. Sed contra: tum, quia iuxta hanc solutionem non potest saluari partum Virginis, aut Christi natiuitatem fuisse in se ipsa miraculosam; nam facta illa magna compressione corporis Christi commensurata aperiitioni naturali illius loci, certè sine vilo miraculo egredi potuisset: sed natiuitas formalis consistit in illo egressu: ergo natiuitas illa non esset in se ipsa miraculosa, quæ ratio etiam conuincit præcedentem solutionem esse nullam: tum tandem, quia hæc solutio fingit in corpore Christi nouam & indecentem figuram absque aliqua necessitate.

Quare respondeo, quod Christus Dominus exiit ex Virgine salua & incolumi eius virginitate, quia se penetrauit cum claustrum virginale, & cum partibus proximis illis, quanto opus fuit ad exitum capitis, & corporis. hæc solutio est communis Patrum & Theologorum: D. Hieronymus, Gregorius, Augustinus, Theodoretus, Euthymius, Beda, Nazianzus, Maximus, & D. Thomas. Accepit enim Christus Dominus transeuntes, dum vixit, quatuor doctas: agilitatem, cum ambulauit super aquas; claritatem, cum in Transfigurationem resplenduit facies eius sicut Sol; impassibilitatem, prout erat in Eucharistia; subtilitatem tandem in egressu, tum ex thalamo virgineo, tum ex sepulchro, cum quibus virtute huius dotis verè se penetrauit. Sed contra occurrit duplex replicata: prima, quia sequitur Virginem non concurrisse effectiue ad suum partum, quod est contra veritatem partus: nam Christus virtute sua diuina se penetrauit cum claustrum virginale; ergo ex vi huius penetrationis, egressus fuit ex utero materno, seclusa omni vi impulsiva matris, hanc enim opus non erat exhibere: si qui-

dem Christus virtute sua se penetrauit, virtuteque sua propria egrediebatur. Secunda replicata, quia repugnat duo corpora quanta se penetrare, & eundem locum adequatè occupare: nam per quantitatem redditur corpus formaliter impenetrabile: ergo quantitate manente, repugnat actu esse penetrationem. Dices: repugnare naturaliter, non supernaturaliter. Sed contra, quia quantum quantitate molis essentialiter est impenetrabile; est enim ipsa quantitas, ipsa formalis impenetrabilitas: ergo nec supernaturaliter potest actu penetrari, probò consequentiam, quia hæc est euidentis consecutio: punctum est essentialiter in diuisibile: ergo repugnat ei per omnem potentiam actualis diuisio: ergo similiter hæc erit euidentis illatio: Quantum est essentialiter impenetrabile: (non enim impenetrabilitas conuenit ei accidentaliter, aut ab extrinseco, sed ab intrinseco) ergo repugnat ei actualis penetratio, etiam per omnem potentiam. Explico vim huius rationis, quia repugnantia huius quanti ad occupandum eundem locum, qui occupatur ab alio, non prouenit à quantitate, vt à causa effectiua, cuius influxus impediti posset, sed vt à causa formali, quæ existit in subiecto inimpedibilis est: ergo manente quantitate implicat non manere eandem repugnantiam, aut illam impediti per omnem potentiam, vt expressè docet Durandus 4. dist. 4. q. 6. cuius sententiam, vt probabilis, sequitur Palud. q. 3. Respondent quidam ad primam replicam, quod sicut ad hoc, vt dicatur B. Virgo verè genuisse Christum, sufficit passiuè tantum concurrere ad generationem (secundum probabilissimam D. Thomæ sententiam assententis, feminas non concurrere actuè ad illam) ita etiam ad verificandum, B. Virginem peperisse Christum, non opus est, vt actuè ad partum concurrerit, sed passiuè tantum. Ego verò respondeo B. Virginem etiam vim adhibuisse, quam alie matres ad emittendam prolem actuè adhibere solent, absque dolore, & laboribus.

D. Hier. sup. Isai. c. 7.

D. Greg. hō. 26. in Euāg.

D. Aug. 22. de Ciuit. c. 8.

Orat. 125. in Ioan.

D. Chrysost. 2. de Symb.

Theod. dialog. 2.

Euthym. in Matth. 28.

Beda homil. in Vigil.

Ascha. Nazian. hō. de Christo.

Maxim. hō. 2. de Cruce.

de Sepulch. Christi.

Christi.

hore; diuina tamen virtute factum esse, ut partes vteri Virginis nihil resisterent corpori Christi, quod a seipso à seipso emittebat.

Ad secundam replicam respondetur, quantitatem ad hunc sensum esse essentialiter impenetrabilem, quod repugnat eius essentia eundem locum naturaliter occupare, quem occupat alia quantitas; quo etiam modo calor in summo essentialiter est incompatibilis cum frigiditate in summo, quia repugnat essentia illius naturaliter esse simul cum illa in eodem subiecto, licet alias ex diuina virtute id non repugnet, quare hæreticis, quibus impossibile apparet, Virgineam salua virginitate concipere, & parere posse Beatus Maximus homil. 3. de Natiuitate, respondet:

Maximie.

Si contra naturam esse contendis, quod in mysterio redemptionis nostræ sine viro puella asseritur concepisti, cuius quæso natura est, quod in parente generis nostri caro sine carne formata est? Respondet etiam Diuus Ambrosius epistol. 81. dicens: Quid incredibile, si contra usum originis naturalis peperit Maria, & virgo permanet, quando contra usum nature, mare vidit, & fugit, atque in fontem suum Iordanis fluens remeantur? non ergo excedit fidem quod Virgo peperit, quando legitur, quod petra vomit aquam, in montis speciem maris vada solidata est. Et Diuus Cyrillus lætæsolymitanus Catech. 15. in hunc modum argumentatur: Sterilis erat Sara; & deficientibus iam muliebribus, & præter naturam peperit. Igitur enim & sterilem, & virginem parere si præter naturam, aut virumque negas, aut virumque concede.

D. Ambros.

Cyril. Iero.

Max.

D. Thom.

Aduerto tamen, quod licet naturaliter fieri possit, ut Virgo concipiat non amisit virginitate, ut tenent multi Doctores, citat Masil. 2. quæst. decimo octauo, articulo 1. ad 2. & docet Diuus Thomas, quodlibet 6. articulo decimo quarto, ubi refert quandam puellam pubescentem, quæ propter pudoris custodiam à Patre in proprio lecto seruabatur, concepisse attrahendo semen, quod ille dormiens haderat, sine aliqua tamen virginâlis

claustræ apertione: & Auertoes 2. de celo testatur, virginem quandam concepisse in balneo salua eius virginitate per solam attractionem seminis ibi decili à viro simul se balneante; ac denique in statu innocentia femina conciperent, imò parere, salua integritate virginea, ut docet Diuus Thom. 1. part. quæst. 8. ad 4. cum Diuus August. 14. de Ciuitate capit. 16. & tamen constat tunc generationem & partum fieri naturaliter, nihilominus tamen Christi Domini conceptio in sacratissima Virgine vtero valde miraculosa & supernaturalis fuit, cum absque virilis seminis susceptione, Spiritu sancto illam obumbrante & cooperante, inuoluta semper virgo manens conceperit filium, & absque apertione aut dilatatione virginæ claustræ illum pepererit.

Auerroes

D. Thom.

D. August.

Quarto obiiciunt: quia secundum fidem inter Virginem & Iosephum fuit verum & proprium matrimonium ratum, ut constat ex Matth. 1. ubi vocat Iosephum virum Mariæ, & Mariam coniugem illius, & patet etiam ex illis verbis: *Antequam conuenirent*, quibus indicat, quantum erat ex parte vinculi, potuisse conuenire: sed sic est, quod matrimonium ratum, verum, & proprium consistere non potest sine consensu & obligatione voluntatis ad carnalem copulam: ergo beata Virgo habuit talem consensum, & obligationem, & consequenter non fuit mente Virgo, cum hæc excludat omnem consensum in copulam carnalem.

Matth. 1.

Consequencia huius discursus est nota: maior est de fide, ut ostensum est: minor autem, in qua est difficultas, probatur ex Diuo Paulo dicente: *Vxor vir debitum reddat, similiter autem & vxor viro, & c. et mulier sui corporis potestatem non habet sed vir. Similiter autem & vir sui corporis potestatem non habet, sed mulier.* ecce Apostolus docet essentiam matrimonij consistere in mutua traditione corporum, & obligatione ad reddendum debitum. Deinde, vel beata Virgo post votum vir-

1. Cor. 7.

Kkkkk gini-

ginitatis emissum habuit voluntatem reddendi debitum, cum accepit Iosephum in vitum suum, vel, non: si dicas, habuisse: contra: ergo iam fidem irritam fecit, quia ut constat ex cap. v. uentibus 7 q. 1.

q. uentibus.

Uentibus non solum nubere, sed uelle nubere damnable est. Si dicas, virginem nupsisse ex diuina dispensatione, & reuelatione: bene quidem responderetur ad saluandum virginem non peccasse nubendo post emissum votum uirginitatis, tamen non uidetur saluari, fuisse virginem mente, si quidem habuit voluntatem reddendi debitum. si uero è contra respondeas, eligens secundam partem argumenti, Beatam Virginem, cum nupsit, non habuisse talem voluntatem: contra est in primis, Textus expressus in cap. B. Maria 27. qua. 2. ubi dicitur:

Text. in e. B. Maria.

B. Virgo committens uirginitatem suam diuinae dispositioni, consensit in carnalem copulam: Tum quia si non consensisset, nullum fuisset eius matrimonium, cum uoluntas reddendi debitum sit intrinseca matrimonio. Dices: Beatam Virginem contraxisse cum adiecta conditione, quod non esset redditura debitum suo viro, eamque conditionem libenter admisisset Iosephum. Sed contra: quia conditio, quæ est contra substantiam matrimonij, reddit illud nullum, ut si dicas: contraho tecum sub conditione, si prolis generationem euites: hoc enim est contra bonum prolis, cuius procreatio est finis matrimonij: ergo si Beata Virgo contraxisset cum Iosepho sub conditione, quod non esset ab eo cognoscenda, nullum fuisset eius matrimonium; nam (ut inquit Gregorius IX. & habetur c. finali de conditionibus appositis) matrimonium fit nullum ex conditione impediende generationem prolis.

o. in. de non. Ho.

Respondeo ad hanc obiectionem, B. Virginem ex diuina reuelatione ante matrimonium omnino certam fuisse Iosephum nunquam petiturum sibi debitum, & ideo opus non fuit habere actum expressum absolutum aut conditionatum

reddendi illi debitum. notanterque ad hoc (expressum) quia in uirtute, in radice, & in causa nullum est inconueniens habuisse talem consensum consentiendo in matrimonium, quod ex natura sua ad copulam ordinatur, alias nulla apparet solutio poterit assignari d. c. Beata Maria 25. qua. 1. hoc tamen nihil perfectioni uirginitatis illius derogauit, cum per id, nec corpore, nec mente quidquam integritatem eius minuens admitteret, supposita diuina reuelatione, qua dignoscerebat Iosephum nunquam petiturum ab ea debitum.

Ultimo obiiciunt, quia in ueteri lege erat præceptum ad generationem obligans præcipue respectu illorum, qui erant de Tribu Iuda propter spem Messie: at B. Virgo erat ex Tribu Iuda, & non ignorabat se obligari illo præcepto; ergo habuit propositum implendi illud: igitur non semper fuit uirgo mente: Consequentia cum minori est nota, & maior præterquam quod est D. August. lib. de bono coniugali c. 9. & lib. 24. cont. Faustinum cap. 13. constat aperte ex illo Exodus 23. *Non erit infæcunda, nec sterilis in terratu: & Deuter 17. Non erit apud te sterilis uiriusque sexus.* quod si respondeas cum Abulensi. Medi. & Soto quos refert, & sequitur Doct. Suarez 3 p. q. 28. disp. 6. sect. 1. in prædictis uerbis non contineri præceptum, sed liberalem quædam Dei promissionem. Contra est: Tum quia si fuisset promissio Dei, impleri debuisset, cum fuisset absoluta; at non omnes feminae, nec uiri Hebræi erant fecundi, sed multi steriles: ergo ibi non continetur promissio, sed præceptum. Tum quia sancti Patres, cum D. Augustin. contra Faust. cap. ultim. citant dictum esse in ueteri lege quamuis in uulgata editione non habeatur: *Maledictus sterilis, qui non suscitauerit semen in Israel:* at p. pena maledictionis non cadit, nisi super culpam violationis alicuius legis: ergo in prædictis uerbis lex continetur, non promissio. Sed hæc facile diluuntur: Dicendum

enig.

anima est illam promissionem non esse ita strictè intelligendam, vt omnes, & singuli futuri essent fecundi, sed quod in plurimum id eueniret. Ad illum vero locum respondeo ex eo non posse colligi, fuisse præceptum prohibens à nuptijs abstinere, sed vt plurimum, & ex suppositione, quod quis vellet ducere uxorem, teneatur fratris defuncti uxorem accipere: nec aliud intendunt Patres ibi relati.

Ex PRÆDICIS omnibus in discursu totius huius Libri de integritate Mariæ virginitate colligo, quod cum habeamus firmissimam Ecclesiæ Catholicæ auctoritatem, & clarissimam nostrorum maiorum, omniumque Sanctorum Patrum ab ipsis etiam Apostolis traditionem, qua, velut inexpugnabili muro, intemerata Deiparæ virginitas aduersus quoslibet hostium impetus se tuerit, etiam si sacre Scripturæ testimonijs destitueremur, quæ tamen non desiderantur, cum penè innumera, eaque illustrissima adduxerimus, omnes tamen Catholici perpetuam Deiparæ pudicitiam, nunquamque violatam integritatem constanter profiteri deberemus. Atque his

*Idophon. de
virgin. S.
Maria c. 4.
prope finem.*
(vt quondam dixit D. Idophonus in simili Marianæ virginitatis propugnatio-
ne.) *Arbitror me per virtutem Dei, hostem,
vt potius confodisse, reliquisse casum, abieci-
sse eueruatum, exanimem dimisisse. Vnde et pal-
lidus adest, exanguis superest, defessus angit-
tur, fatigatus manet, concisus iacet, confosus
ruit, elisus interiit, de vitali statu nihil super-
est, quia illum grauius sauciarunt la-
gitta potentis acutæ, cui sit ho-
nor & gloria in secula
seculorum. A-
men.*

SS

HOMILIA XV.

Scholastica, in qua penitus eneruantur, quæ ingenium humanum aduersus immaculatam Virginis Conceptionem hucusque excogitauit.

Testimonijs tam Veteris, quam Novi testamenti iuxta Patrum intelligentiam impugnant aduersarij Immaculatam Virginis Conceptionem.
§ 1.

Vt Aristoteles in sua Metaphysica dixerit. *Querentes veritatem sine disputatione similes sunt quò ire ignorantibus.* Cumque etiam experientia ipsa competum sit, melius disputatione, & argumentorum viuacitate veritatem indagari, & inueniri, vt notat text. in l. prima § mixta ff. de muneribus, & honoribus, & l. 2 §. ex legibus ff. de origine iuris. ac tandem cum Dialecticorum prologiū ex primo Topicorū doceat facilius comparari certam alicuius veritatis cognitionem propositis argumentis ex utraque parte, clariusque secerni veritatem à falsitate, vt docuit Aristoteles primo Elenchorum. Ideò licet alioquin Concionatorij muneris limites transilire videar, ne hanc de Immaculata Virginis cōceptione tractationem, mutilam, & truncam, sed quantum à me præstari possit, omnibus numeris absolutam Ecclesiæ Catholicæ redderem, cui pro hac veritate definienda non parum aliquando illam profutura spero, operæ precium duxi omnibusque, tam ab auctoritate, quam à ratione peti possant respondere, eisque
Kkkkk 2 plenè

*Aristot. 10
Metaph.*

*Aristot. 1.
Topis.*

*Aristot. 1.
Elench.*